



REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

UVODNEGA GOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE BORUTA PAHORJA O IZHODNI STRATEGIJI NA 19. IZREDNI SEJI DRŽAVNEGA ZBORA *Ljubljana, 12. februar 2010*

PREDSEDNIK VLADE BORUT PAHOR: Hvala lepa, gospod predsednik. Visoki zbor dober dan. Sinoči sem prišel iz Bruslja, kjer je cel dan zasedal neformalni svet EU in obravnaval program Evrope 2020. Naj povem, da gre za poskus regeneracije tako imenovani Lizbonske strategije, ki je bila sprejeta leta 2000. Evropa si je takrat zadala za cilj, da bo letošnje leto, 10 let kasneje, leta 2010 postala najbolj dinamično in konkurenčno gospodarstvo na svetu. To seveda ni postala. Konkurenčnejša so druga gospodarstva na vzhodu, na jugu in v Združenih državah. Poskušali smo najti razloge za ta neuspeh Evropske unije. Poiskati nauke za prihodnost in sprejeli načrt Evrope 2020, kjer smo si zadali naloge, kako naj nacionalne vlade in Evropska komisija ter svet reagirajo na izhod iz recesije, zato da bi vendarle približali naše standarde tistim, ki smo jih postavili v Lizboni leta 2000. Pri tem je eden od voditeljev Evropske unije rekel eno stvar, ki se mi je zdela pomenljiva. Rekel je, da je z enim svojih vodilnih akademikov govoril o razlogih za neuspeh Lizbonske strategije. Ta akademik mu je dejal, da so mogoče voditelji leta 2000 pozabili vprašati ljudi, če si želijo sploh živeti v najbolj konkurenčnem in najbolj dinamičnem gospodarstvu na svetu. In to je vprašanje, ki ga zastavljam sedaj vam kot predstavnikom naših ljudi. Ali si želimo razviti slovensko gospodarstvo, socialno družbeno okolje, ki bo konkurenčno in ki bo odprto ter bo po svojih kazalcih razvoja sodilo v vrh razvitega sveta? To je odločitev, ki jo boste sprejeli tukaj v državnem zboru, ko boste razpravljali o izhodni strategiji, ki jo je pripravila slovenska vlada. Hočem reči, da je pred vami načrt slovenske vlade, kako po koncu recesije z ukrepi konsolidirati javne finance, zagotoviti gospodarsko rast, okrepiti zaposlenost in z investicijami zeleno tehnologijo iti med države, ki so po trajnostnem razvoju najnaprednejše. To je odločitev, ki jo bo sprejemal državni zbor v tem in prihodnjem letu, ko bo sprejemal predloge zakonov, ki jih bo predlagala vlada temu visokemu domu. Od vas bo odvisno, ali boste sprejeli ambiciozne načrte ali pa jih boste zavrnil. Zakaj to pravim? Zato, ker vsi niso popularni, niso všečni. Do cilja, ki ga želimo doseči vodi zelo zahtevna pot. Vaša odločitev ali bomo stopali po njej ali ne. Skratka, moja ocena po včerajšnji razpravi na Evropskem svetu je, da bo sicer Evropska unija delovala do neke mere skupaj, pri zasnovi ukrepov za izhod iz gospodarske krize, vendar bodo nacionalne vlade imele bolj kot doslej, vajeti svoje prihodnosti v svojih rokah. In od nas je odvisno koliko bomo pri tem uspešni in koliko ne bomo. Od politične elite v Sloveniji, bo odvisno ali bomo sprejemali ukrepe, ki bodo zagotavljali cilje, ki smo jih zadali ali ne. Slovenska vlada prihaja pred vas s predlogom ukrepov ali načrtom teh ukrepov in vas sprašuje za stališče glede njih. Ali smo kot politična elita te države odgovorni z različnimi statusi, ki jih imamo v tej politiki, kot da rečem reprezentanca odigra to pomembno nalogo. Danes in v prihodnjih mesecih, morda dveh

letih, odločamo o usodi te države za morda dve generaciji. Zdaj se bo odločalo kje bo Slovenija pristala čez 5, 10 in 15 let. Mislim, da imamo vse performance za to, da nam uspe. Seveda pa moramo vedeti, da se je potrebno absolutno osredotočiti na ukrepe za izhodno strategijo in druge stvari v slovenski politiki postaviti na rob naše pozornosti. Ne, da bi podcenjevali kateregakoli od problema, ampak da se osredotočimo na probleme gospodarske stabilizacije, brezposelnosti, konkurenčnosti investicij, inovacij itn., itn. To je sedaj ključno politično spoznanje in vprašanje, ki zadeva nas vse tukaj, kot predstavnike naših ljudi. Smo odprta majhna ekonomija, smo izpostavljeni globalni situaciji. Če hočemo biti konkurenčni v tej globalni situaciji, moramo, bom rekel, sprejeti nase pogumno odločitev, da sprejmemo tekmovanje z najboljšimi. Če želimo biti med najboljšimi, med najbolj razvitimi. Torej, ta državni zbor bo v imenu ljudi, ki jih predstavlja, sprejel odločitev ali želimo Slovenci živeti dobro in uspešno in torej tudi delati dobro in kvalitetno ali pa nam je več do tega, da ostanemo povprečna družba, ki bo počasi zdrsula na rob razvoja. Zdaj gre za to vprašanje ali smo pripravljeni sprejemati ukrepe, ki so potrebni za to, da se blaginja naših ljudi dolgoročno okrepi.

Za mano bodo govorili ministri, ki so pripravili izhodno strategijo in se bodo posvečali posameznim projektom, ki so v tej strategiji pripravljeni. Moja naloga je zbuditi našo kolektivno pozornost in prositi ta visoki dom, da v tem letu, kolikor je mogoče, osredotoči svojo pozornost na predloge, ki jih bomo posredovali državnemu zboru v okviru izhodne strategije. To bodo zahtevni zakonodajni predlogi. Slovenska Vlada je pripravljena na vsa potrebna usklajevanja - tako z opozicijo, kot socialnimi partnerji, vendar pa moramo tukaj upoštevati tudi faktor časa. Do neke meje je usklajevanje nujno in potrebno, po določenem času je čas za odločitev v tem visokem zboru, da poslanci v skladu s svojo vestjo odločite ali menite da so ti ukrepi pravilni ali ne.

Torej, slovenska politika ima tri jasne cilje konsolidirati javne finance in zmanjšati proračunski primanjkljaj. Drugič - okrepiti gospodarsko rast, mislim, da se potem lahko pridružimo klubu držav, ki bodo v prihodnjih letih imele gospodarsko rast med 1 in 3%, kar zagotavlja neko vzdržnost javnih financ, ob omejevanju javne porabe. Tretjič - brezposelnost je treba stalno kontrolirati in paziti na to, da se odpirajo nova delovna mesta, kolikor je mogoče, z novo dodano vrednostjo, pogledati kaj se da storiti na področju inovacij in investicij. To so tri ključne stvari ki zadevajo naš razvoj. Torej strukturne spremembe, praktični ukrepi za gospodarsko okrevanje in institucionalne spremembe, prilagoditve, ki so potrebne za to, da v tem obdobju zdržimo to tekmo.

Prepričan sem, da nam to lahko uspe. Slovenska vlada nič ne zamuja pri pripravi te strategije. Smo med tistimi vladami in državami, ki so glede tega v ospredju. Moram pa na koncu, preden povabim ministra za razvoj k besedi, da podrobneje obrazloži izhodno strategijo, jasno povedati to, kar je na koncu včerajšnjega srečanja povedal tudi predsednik Evropske komisije. Mi lahko imamo velike načrte, vprašanje je ali imamo politično voljo. Jaz jo imam, vlada jo ima, tudi državni zbor bo moral odgovoriti na to vprašanje ali imamo politično voljo, da implementiramo ukrepe, ki smo jih dogovorili? Slovenska vlada jih je pripravila, jih pripravljaja, nekateri bodo še pripravljeni. Jaz sem že povedal, da bomo glede tega poskušali ilustrirati premike na teh frontah strukturnih reform, praktičnih ukrepov in drugih stvari s semaforjem teh ukrepov, da bo vizualizacija napredka jasna, da bomo videli, kje nazadujemo. Se pravi, implementacija, implementacija - to je zdaj bistveno - da odpravimo ta deficit, da ne gre zgolj za nek program, za nek načrt, potem pa od njega ni nič. V letošnjem letu bom kot predsednik Vlade posvetil absolutno pozornost temu programu. Menim, zlasti po včerajšnjem svetu, da je zdaj ključnega pomena, da stopimo, kolikor je mogoče skupaj, ob vseh razlikah in razlikah v odgovornostih, ki jih imamo, da stopimo skupaj, da kot politična elita sprejmemo nase tveganje, da se odločimo za pogumen program

sprememb, da se pridružimo najbolj dinamičnim državam v Evropi, ki razmišljajo o preboju iz obroča gospodarske konkurence, ki nas stiska za vrat na daljnem vzhodu, v Združenih državah, na Japonskem. Mimogrede Google za potrebe svojega razvojnega potenciala in investicij v prihodnost porabi več kot Evropa v okviru sedmega razvojnega programa. Toliko o tem, koliko mi in Evropejci skupaj vlagamo v razvoj. Mi in nas je, da se odločimo, ali želimo, da s tem končam misel, s katero sem začel, na nas, na tem državnem zboru stoji in pada odločitev, ali želimo Slovenci v naslednjih petih in desetih letih skupaj z vodilnimi državami Evropske unije, ki se želijo prebiti iz obroča gospodarske krize, kot bolj konkurenčne družbe, tudi socialno povezane. Tukaj si levica in desnica vse bolj podajata roke, kar se tiče tega vprašanja, Evropa mora zdržati socialno povezanost. Gremo z ukrepi, ki so dolgoročne narave, ki se kratkoročno politično ne bodo obrestovali, če bodo naleteli na upore, zdaj pri delodajalcih, zdaj pri sindikatih, zdaj pri eni nevladni, zdaj pri drugi nevladni organizaciji, zdaj pri eni politični stranki, zdaj pri drugi, ampak suma sumarum v paketu pomenijo tisti ključ, ki nas pelje dolgoročno med najboljše razvite ekonomije in družbe na svetu. To je mogoče. Če in kolikor bomo pogumni pri implementaciji tega programa. Samo, če in kolikor bomo uspešni, ima naše delo smisel. Vsa prerekanja o drugih stvareh so drugorazrednega pomena ta hip.

Mislim, nočem reči, prosim še enkrat, preden dam besedo naprej, nočem reči, da so druga vprašanja, ki so danes na dnevnem redu slovenske politike manj pomembna. Mi jih moramo tematizirati in reševati, ampak sedaj gre za vprašanje čemu bo slovenska politična elita, slovenski politični razred posvetil svojo pozornost. V Evropi bodo tisti, ki gredo naprej, sedaj absolutno fokusirali svojo pozornost na gospodarski preboj. Ali bomo mi z njimi, ali bomo za njimi, to je vprašanje, ki stoji pred tem visokim domom. Slovenska vlada je pripravila načrt ukrepov za to, da bomo z njimi. Ali in koliko bomo je odvisno tudi od vas. In jaz sem pripravljen stvari, ki bodo predmet diskusije v državnem zboru diskutirati z vsemi, kot rečeno tudi z opozicijo, kolikor je to potrebno zato, da bi kakšne težke stvari spravili skozi državni zbor s socialnimi partnerji. Na koncu nam mora uspeti, nimamo, po moje, druge alternative. Prej sem rekel, da je bil nekdo od naših kolegov, voditeljev Evropske unije vprašan, ali so sploh vprašali ljudi, ali želijo biti najbolj dinamični in najbolj konkurenčni na svetu. Mislim, da Slovenci druge izbire nimamo. Mi smo premajhni. Če nismo najboljši nas dolgoročno ne bo. Moramo biti, bom rekel, izjemno žilavi, izjemno živahni, če želimo sedajle preživeti to, kar se tektonsko spreminja v mednarodni skupnosti, ne samo v gospodarskem, tudi v političnem smislu. Gre torej za izjemno občutljiv čas v katerem živimo. In za stvari, ki so dramatičnega pomena za usodo našega naroda. In sedaj gre za skupno ceno, ali zmoremo to ugotoviti in se skupaj prebiti iz tega obroča, ali pa bomo ostali znotraj njega. Vsako leto na kitajski trg delovne sile vstopi 23 milijonov ljudi. Toliko jih ima zaposlenih sosednja Italija, ki sodi med osem najbolj razvitih ekonomij. In sedaj v tem svetu morami mi zmagovati in moramo razviti atmosfero v družbi, ki bo zmagovalce med nami in v naši skupnosti, bom rekel, navdihovala naprej. Samo tako lahko zdržimo. Jaz ne morem skriti, da govorim pod vtisom včerajšnje seje sveta in tudi ne želim skriti. Govorim pod močnim vtisom tega, kar sem včeraj slišal. Na nas, spoštovani kolegi in kolegice, je, da odločimo kje bo Slovenija leta 2020, o čemer govori nov dokument Evropske unije. Na nas je s kom želimo biti in zakaj. Vlada predlaga ukrepe, podrobneje jih bo razložil Mitja Gaspari.